Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (seitsmes koda)

14. juuli 2021 *

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika – Piiravad meetmed seoses olukorraga Venezuelas – Rahaliste vahendite külmutamine – Selliste isikute, üksuste ja asutuste loetelu, kelle suhtes kohaldatakse rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamist – Hageja nime jätmine loeteludesse – Hindamisviga

Kohtuasjas T-35/19,

Antonio José Benavides Torres, elukoht Caracas (Venezuela), esindajad: advokaadid L. Giuliano ja F. Di Gianni,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: S. Kyriakopoulou, V. Piessevaux, P. Mahnič ja A. Antoniadis,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada hagejat puudutavas osas nõukogu 6. novembri 2018. aasta otsus (ÜVJP) 2018/1656, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2017/2074 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Venezuelas (ELT 2018, L 276, lk 10), ja nõukogu 6. novembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/1653, millega rakendatakse määrust (EL) 2017/2063 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Venezuelas (ELT 2018, L 276, lk 1),

ÜLDKOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: president R. da Silva Passos, kohtunikud I. Reine (ettekandja) ja L. Truchot,

kohtusekretär: ametnik B. Lefebvre,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 3. septembri 2020. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse [1]

[…]

Õiguslik käsitlus

[…]

Sisulised küsimused

[…]

43 Selleks peab liidu kohus kontrollimisel nõudma vajaduse korral liidu pädevalt asutuselt selle kontrolli jaoks asjakohaste konfidentsiaalsete või mittekonfidentsiaalsete andmete või tõendite esitamist (vt 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 120 ja seal viidatud kohtupraktika; 28. novembri 2013. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, punkt 65).

44 Nimelt peab vaidlustamise korral nende põhjenduste põhjendatust, millele puudutatud isiku puhul tuginetakse, tõendama liidu pädev asutus, mitte puudutatud isik ise ei pea vastupidi tõendama nende põhjenduste alusetust (18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 121, ning 28. novembri 2013. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, punkt 66).

45 Seejuures ei ole nõutav, et pädev asutus esitaks liidu kohtule kogu teabe ja kõik tõendid, millel rajanevad põhjendused, mis on esitatud aktis, mille tühistamist taotletakse. Oluline on siiski, et esitatud teave või tõendid toetaksid puudutatud isiku vastu kasutatud põhjendusi (18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 122, ning 28. novembri 2013. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, punkt 67).

46 Mis puudutab seda, millistele tõenditele võib tugineda, siis liidu õiguses kehtib tõendite vaba hindamise põhimõte (6. septembri 2013. aasta kohtuotsus Persia International Bank *vs.* nõukogu, T-493/10, EU:T:2013:398, punkt 95 (ei avaldata)).

47 Neid põhimõtteid arvestades tuleb kontrollida, kas nõukogu tegi hindamisvea, kui ta otsustas korrapärase läbivaatamise järel jätta vaidlustatud aktidega hageja nime vaidlusalustesse loeteludesse.

48 Kõigepealt tuleb märkida, et see, et hageja nime vaidlusalustesse loeteludesse kandmise põhjendustes viidatakse asjaoludele, mis leidsid aset enne vaidlustatud aktide vastuvõtmist ning mida sellel kuupäeval enam ei esinenud, ei tähenda tingimata, et piiravad meetmed, mis nende aktidega tema suhtes kehtima jäeti, oleksid iganenud. Kuna nõukogu otsustas hageja vaidlusalustesse loeteludesse jätmise põhjendustes viidata konkreetsetele olukordadele, milles osales Bolívari rahvuskaart, mille ülemjuhataja hageja oli, siis on selge, et tegemist saab olla üksnes minevikus toimunud tegevusega. Järelikult ei saa niisugust viidet pidada

[1] Esitatud on üksnes kohtuotsuse need punktid, mille avaldamist peab Üldkohus otstarbekaks.

asjassepuutumatuks üksnes seetõttu, et kõnealune tegevus leidis aset lähemas või kaugemas minevikus (vt selle kohta 12. veebruari 2020. aasta kohtuotsus Amisi Kumba *vs.* nõukogu, T-163/18, EU:T:2020:57, punkt 83 ja seal viidatud kohtupraktika).

49 Seda tõlgendust toetab otsuse 2017/2074 – mida on muudetud käesolevas asjas vaidlustatud otsusega 2018/1656 – artikli 13 teine lõik, milles on ette nähtud, et otsust 2017/2074 vaadatakse korrapäraselt läbi ning asjakohasel juhul pikendatakse otsuse kehtivust või muudetakse seda, kui nõukogu leiab, et selle eesmärke ei ole saavutatud. Selline säte võimaldab järelikult nõukogul jätta isikute nimed vaidlusalustesse loeteludesse, säilitades nende esmakordse loetellu kandmise põhjendused, ilma et kõnesolevad isikud oleksid uuesti läbivaatamisele eelnenud ajavahemikul pannud toime uusi inimõiguste rikkumisi, kui nende jätmine sellesse loetellu on kõiki seejuures tähtsust omavaid asjaolusid arvestades jätkuvalt põhjendatud, ning eelkõige arvestades asjaolu, et piiravate meetmete eesmärke ei ole saavutatud (vt analoogia alusel 12. veebruari 2020. aasta kohtuotsus Amisi Kumba *vs.* nõukogu, T-163/18, EU:T:2020:57, punkt 84 ja seal viidatud kohtupraktika).

50 Seoses sellega olgu meenutatud, et piiravad meetmed on ennetavad ja määratluse kohaselt ajutised ning nende kehtivus sõltub alati nende võtmist õigustanud faktiliste ja õiguslike asjaolude püsimisest ning vajadusest meetmed kehtima jätta, et saavutada nendega seotud eesmärk. Vastavalt sellele tuleb nõukogul anda piiravate meetmete korrapärasel läbivaatamisel olukorrale ajakohastatud hinnang ja teha meetmete mõju kokkuvõte, et teha kindlaks, kas meetmed on võimaldanud saavutada eesmärke, millele on viidatud asjaomaste isikute ja üksuste algsel kandmisel vaidlusalusesse loetellu, või kas nende isikute ja üksuste suhtes on ikka veel võimalik teha sama järeldus (12. veebruari 2020. aasta kohtuotsus Amisi Kumba *vs.* nõukogu, T-163/18, EU:T:2020:57, punktid 58 ja 59).

51 Niisiis tuleb kõigepealt analüüsida, kas vaidlustatud aktide vastuvõtmise ajal andis nõukogu ajakohastatud hinnangu faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis viisid hageja suhtes piiravate meetmete kehtestamiseni ja mis õigustavad nende kehtima jätmist, et saavutada nendega taotletav eesmärk.

52 Kõnealuste piiravate meetmete võtmisel lähtus nõukogu demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste olukorra jätkuvast halvenemisest Venezuelas, väljendades eelkõige muret arvukate teadete pärast inimõiguste rikkumise ja ülemäärase jõu kasutamise kohta, ning kutsus Venezuela ametivõime üles austama Venezuela põhiseadust ja õigusriigi põhimõtteid ning kindlustama põhiõiguste ja -vabaduste, sealhulgas rahumeelse meeleavaldamise õiguse tagamise (vt selle kohta otsuse 2017/2074 põhjendused 1–6). Piiravate meetmete eesmärk oli avaldada survet isikutele, kes vastutavad inimõiguste raske rikkumise või kuritarvitamise või kodanikuühiskonna ja demokraatliku opositsiooni represseerimise eest, ning isikutele, üksustele ja asutustele, kelle meetmed, poliitika või tegevus õõnestavad Venezuelas demokraatiat või õigusriigi põhimõtteid, ning nendega seotud isikutele, üksustele ja asutustele (vt selle kohta otsuse 2017/2074 põhjendus 7).

53 Nii kanti otsusega 2018/90 ja rakendusmäärusega 2018/88 hageja nimi vaidlusalustesse loeteludesse põhjendusel, et ta on pealinna piirkonna valitsusjuht, ta oli kuni 21. juunini 2017 Bolívari rahvuskaardi ülemjuhataja, ta on seotud kodanikuühiskonna ja demokraatliku opositsiooni allasurumisega Venezuelas ja vastutab temale alluva Bolívari rahvuskaardi toime pandud inimõiguste raskete rikkumiste eest ning tema tegevus ja poliitika Bolívari rahvuskaardi

ülemjuhatajana õõnestas õigusriigi põhimõtteid Venezuelas, sealhulgas seetõttu, et Bolívari rahvuskaart juhtis korrapidamist tsiviilisikute demonstratsioonidel ning hageja avaldas avalikult toetust sellele, et sõjaväekohtutel peaks olema kohtulik võim tsiviilisikute üle.

54 Tänases kohtuotsuses Benavides Torres *vs.* nõukogu (T-245/18, ei avaldata) märkis Üldkohus, et nõukogu võis põhjendatult asuda seisukohale, et hagejale alluv Bolívari rahvuskaart kasutas ülemäärast jõudu tsiviilisikute demonstratsioonidel korra säilitamisel ning et Venezuela olukorra üldist konteksti arvestades on hageja seotud kodanikuühiskonna ja demokraatliku opositsiooni allasurumisega Venezuelas ning vastutab temale alluva Bolívari rahvuskaardi toime pandud inimõiguste raskete rikkumiste eest.

55 Hageja ei ole eitanud, et nii pealinna piirkonna valitsusjuhi kui ka Bolívari rahvuskaardi ülemjuhataja ametikoht on Venezuelas väga kõrged ametikohad ning et seetõttu võis hagejat pidada Venezuela institutsioonilises süsteemis vastutavaid ülesandeid täitvaks isikuks ning ta oli nende ülesannete täitmisel Venezuela režiimiga täielikult seotud.

56 Peale selle on selge, et vaidlustatud aktide vastuvõtmise ajal ei muutunud Venezuelas võimul olev režiim.

57 Tuleb siiski tõdeda, et hageja ei olnud vaidlustatud aktide vastuvõtmise ajal 6. novembril 2018 enam olnud Bolívari rahvuskaardi ülemjuhataja juba ligikaudu poolteist aastat, st alates 21. juunist 2017. Lisaks märgib hageja, ilma et nõukogu talle vastu vaidleks, et ta ei olnud enam pealinna piirkonna valitsusjuht alates 4. jaanuarist 2018, st ligikaudu kümme kuud enne käesolevas asjas vaidlustatud aktide vastuvõtmist.

58 Neil asjaoludel ja arvestades seda, et Venezuelas võimul olev režiim vaidlustatud aktide vastuvõtmise ajal ei muutunud, oli nõukogu jaoks sel kuupäeval asjakohane uurida hageja seoseid võimul oleva valitsusega, et hinnata hageja suhtes piiravate meetmete võtmist õigustanud faktiliste ja õiguslike asjaolude püsivust ning vajadust meetmed kehtima jätta, et saavutada nende eesmärk, nagu on meenutatud eespool punktis 52.

59 Toimikust nähtub, et vaidlusalustesse loeteludesse hageja nime jätmist põhjendati samade asjaoludega, millele tugineti tema esmakordse loetellu kandmise põhjendamiseks (vt eespool punkt 13). Kohtuistungil kinnitas nõukogu, et vaidlustatud aktide vastuvõtmisega päädinud läbivaatamisel ei võtnud ta arvesse ühtegi asjaolu, mis oleks olnud hilisem aktidest, millega esimest korda kanti hageja nimi vaidlusalustesse loeteludesse.

60 Tuleb tõdeda, et hageja pealinna piirkonna valitsusjuhi ametikohalt lahkumise ja vaidlustatud aktide vastuvõtmise vahele jäi märkimisväärne ajavahemik, mis on pikem kui kümme kuud. Sellega seoses olgu märgitud, et ajakohastatud hinnangu raames, mille nõukogu pidi andma piiravate meetmete läbivaatamise käigus, ei ole nõukogu tõendanud ega isegi väitnud, et tal oli võimatu saada teavet selle kohta, et hageja on pealinna piirkonna valitsusjuhi ametikohalt lahkunud.

61 Ent tuleb meeles pidada, et otsusega 2017/2074 kehtestatud piiravate meetmete läbivaatamise mehhanism näeb ette, et isikutele, kelle suhtes piiravaid meetmeid kohaldatakse, antakse võimalus taotleda teatud tähtaja jooksul otsuse läbivaatamist. Selle kohta nähtub otsuse artiklist 8, et nõukogu annab isikule, keda piiravad meetmed puudutavad, võimaluse esitada

märkusi ning vaatab oma otsuse läbi, kui esitatakse märkusi või uusi olulisi tõendeid. Seega on isikul, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, kõige lihtsam teavitada nõukogu oma olukorra muutustest.

62 Hageja puhul palus nõukogu sõnaselgelt tema esindajale saadetud 3. aprilli 2018. aasta e-kirjas esitada oma võimalikud seisukohad piiravate meetmete iga-aastase läbivaatamise raames kuni 1. septembrini 2018 (vt eespool punkt 15). Toimikust nähtub siiski, et hageja teavitas nõukogu oma olukorra muutusest alles 30. oktoobril 2018, st mõni päev enne vaidlustatud aktide vastuvõtmist, nagu on tõdetud eespool punktis 17, kuigi ta pidi teadma, et nõukogul tuleb hiljemalt 14. novembril 2018 teha otsus, kas jätta kõnealused piiravad meetmed kehtima või mitte (vt eespool punkt 11).

63 Lisaks olgu märgitud, et ajast, mil hageja oli Bolívari rahvuskaardi ülemjuhataja ja pealinna piirkonna valitsusjuht, kuni ajani, mil ta seda enam ei olnud, ei muutunud Venezuelas võimul olev režiim. Toimikust ei nähtu ning ka hageja, kellele kohtuistungil konkreetselt selle kohta küsimusi esitati, ei väida, et tema lahkumine avalikelt ametikohtadelt oleks olnud otsus, mille ta tegi reaktsioonina õigusriigi põhimõtete ja demokraatia õõnestamisele Venezuelas, et ennast sellest distantseerida (vt analoogia alusel 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Boshab jt *vs.* nõukogu, T-582/17, ei avaldata, EU:T:2019:193, punkt 152, ning 12. veebruari 2020. aasta kohtuotsus Kande Mupompa *vs.* nõukogu, T-170/18, EU:T:2020:60, punkt 131 (ei avaldata)).

64 Seega võis nõukogu vastupidisele viitavate tõendite ja asjaolude puudumisel õiguspäraselt leida, et vaidlustatud aktide vastuvõtmise kuupäeval oli hageja jätkuvalt seotud Venezuelas võimul oleva režiimiga, mis ei olnud muutunud võrreldes ajaga, mil ta Bolívari rahvuskaardi ülemjuhatajana õõnestas demokraatiat ja õigusriigi põhimõtteid Venezuelas.

65 Vastupidi hageja väidetele ei tulene eeltoodud kaalutlustest eelduse loomist või tõendamiskohustuse ümberpööramist hageja kahjuks. Nendes öeldakse üksnes seda, et vaidlustatud aktide põhjendustes tehtud viitest hageja endistele ametitele nähtub, et nõukogu oli seisukohal, et niisuguste ametite tõttu on hageja jätkuvalt seotud Venezuelas võimul oleva režiimiga ning nõukogule ei olnud teada mingeid asjaolusid, mis võiks selle eelduse kahtluse alla seada (vt analoogia alusel 22. aprilli 2015. aasta kohtuotsus Tomana jt *vs.* nõukogu ja komisjon, T-190/12, EU:T:2015:222, punkt 167).

66 Järelikult tuleb hageja ainus väide tagasi lükata ning jätta hagi tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

67 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb tema kohtukulud jätta tema enda kanda ja vastavalt nõukogu nõudele mõista temalt välja nõukogu kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (seitsmes koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Antonio José Benavides Torreselt.

da Silva Passos Reine Truchot

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 14. juulil 2021 Luxembourgis.

Allkirjad